

Postup zpěvu troparů a kondaků při liturgii podle zasvěcení chrámu

Postup v obvyklou neděli

Svátek má obyčejný malý svatý nebo svatý se šesti stichirami ☩

TROPARY	Chrám světce	Chrám svátku Pána	Chrám svátku Bohorodice
Nedělní tropar (z oktoichu dle hlasu)	ANO	ANO	ANO
Tropar svátku Pána		NE	
Tropar svátku Bohorodice			ANO/NE *
Tropar světci chrámu	ANO/NE **	--	--
Tropar světci dne: obyčejný či šestirichý ☩	ANO	ANO	ANO
KONDAKY			
Nedělní kondak (z oktoichu)	ANO	ANO	ANO
Kondak světci chrámu	ANO/NE **	--	--
SLÁVA...			
Kondak světci dne: obyčejný či šestirichý ☩	ANO	ANO	ANO
I NYNÍ...			
Závěrečný kondak: Nezahanbitelná...	ANO	ANO	
Kondak svátku Pána		NE	
Kondak svátku Bohorodice			ANO

Schéma skládání postupu troparů a kondaků je nepatrně zjednodušeno v návaznosti na místní tradici, resp. upraveno pro zdejší podmínky. Požadavkem pro českou liturgii je přehlednost a stručnost, resp. nekomplikovanost v doplňkových částech bohoslužby, aby vynikly podstatné součásti liturgie.

Ve většině případů lze v rámci zjednodušení a přehlednosti vynechat tropar a kondak zasvěcení chrámů (vyjma kodaku chrámu, je-li zasvěcen svátku Bohorodice).

* = Vysvětlení viz na následující straně.

** = Viz na str. 3

Mají-li svátek dva malí svatí, zpívají se jim dva tropary a dva kondaky (kvůli množství troparů se může vynechat tropar chrámovému světci). Kondaky se zpívají tak, že kondak prvnímu světci toho dne se zpívá před »Sláva...« a kondak druhému světci dne se zpívá po »Sláva...«

Postup zpěvu troparů a kondaků při liturgii podle zasvěcení chrámu

Postup v obvyklou neděli

Svátek má velký svatý (s polyjelejem nebo s bděním)

TROPARY	Chrám světce	Chrám svátku Pána	Chrám svátku Bohorodice
Nedělní tropar (z oktoichu dle hlasu)	ANO	ANO	ANO
Tropar svátku Pána		NE	
Tropar Bohorodici			ANO/NE *
Tropar světci chrámu	NE	NE	NE
Tropar sv. dne: polyjelejní nebo s bděním ✚ ☩	ANO	ANO	ANO
KONDAKY			
Nedělní kondak (z oktoichu)	ANO	ANO	ANO
Kondak světci chrámu	NE	--	--
SLÁVA...			
Kondak sv. dne: polyjelejní či s bděním ✚ ☩	ANO	ANO	ANO
I NYNÍ...			
Závěrečný kondak: Nezahanbitelná...	ANO	ANO	
Kondak svátku Pána		NE	
Kondak svátku Bohorodice			ANO

Tropar a kondak svatých, kterým je zasvěcen chrám, vypouštíme dle pravidel typikonu nebo s ohledem na požadavek stručnosti a přehlednosti liturgie v následujících případech:

- ❶ Svátky z dvanáctera.
- ❷ Je předsváteční či posváteční doba, tj. zpívá se tropar předsvátku či svátku.
- ❸ Je svátek polyjelejního světce či světce s bděním (tj. jméno svatého označené křížkem).
- ❹ Zpívají se tropary dvěma malým svatým. (Kvůli množství troparů. Typikonální úprava)

* = **Tropar svátku Bohorodice, je-li mu zasvěcen chrám**, se ve výše uvedených případech může také vypustit, ale kondak tomuto svátku se bere vždy (zpívá se místo závěrečného kondaku „Nezahanbitelná zastánkyně...“)

Tropar a kondak svátku Páně (zasvěcení chrámu) se bere jen ve dnech patřičného svátku. V závěrečném kondaku se vždy zpívá Bohorodici.

Postup zpěvu troparů a kondaků při liturgii podle zasvěcení chrámu

Postup ve všední den (po—pá)

Svátek má obyčejný malý svatý nebo svatý se šesti stichirami ☩

TROPARY	Chrám světece	Chrám svátku Pána	Chrám svátku Bohorodice
Nedělní tropar (z oktoichu dle hlasu)	NE	NE	NE
Tropar chrámu Páně		ANO/NE stř	
Tropar kříži (ve středu a pátek) *	ANO	ANO	ANO
Tropar chrámu Bohorodice			ANO
Tropar dni v týdnu: po, út, čt (mimo: stř, pá) *	ANO	ANO	ANO
Tropar světcí chrámu	ANO/NE **	--	--
Tropar světcí dne: obyčejný či šestirichý ☩	ANO	ANO	ANO
KONDAKY			
Nedělní kondak (z oktoichu)	NE	NE	NE
Kondak dni v týdnu: po, út, čt (mimo: stř, pá) *	ANO	NE	ANO
Kondak kříži (tj. dni středě a pátku) *	ANO	NE	ANO
Kondak světcí chrámu	ANO/NE **	--	--
Kondak světcí dne: obyčejný i šestirichý ☩	ANO	ANO	ANO
SLÁVA...			
Zádušní kondak: Se svatými upokoj...	ANO	ANO	ANO
I NYNÍ...			
Závěrečný kondak: Nezahanbitelná...	ANO		
Kondak chrámu Páně (není-li středa či pátek)		ANO	
Kondak svátku Bohorodice			ANO

* = **Ve středu a v pátek vyber variantu** pro stř. a pátek. (Jinak variantu pro po, út, čt)

Ve stř a pátek je tropar chrámu Páně nahrazen troparem kříži (tj. střeďečným a pátečným).

** = **Má-li svátek malý svatý** může se tropar a kondak svatému chrámu vypustit, je-li to potřeba. **Má-li den velký svatý**, vynechává se tropar a kondak světcí chrámu vždy.

Světcům obyčejným (bez označení) se zpívají tropary podle stejného řádu jako svatým s 6 stichirami (tzv. šestirichým) ☩. Oba řady svatých považujeme za tzv. „**malé svaté**“.

Postup zpěvu troparů a kondaků při liturgii podle zasvěcení chrámu

Postup ve všední den (po—pá)

Svátek má velký svatý (s polyjelejem nebo s bděním)

TROPARY	Chrám světce	Chrám svátku Pána	Chrám svátku Bohorodice
Nedělní tropar (z oktoichu dle hlasu)	NE	NE	NE
Tropar svátku Pána		NE	
Tropar kříži (ve středu a v pátek)	NE	NE	NE
Tropar Bohorodici			ANO
Všednodenní tropar dni v týdnu (po, út, čt)	NE	NE	NE
Tropar světců chrámu	NE	--	--
Tropar sv. dne: polyjelejní nebo s bděním ✙ ✚	ANO	ANO	ANO
KONDAKY			
Kondak dne v týdnu: po, út, čt	NE	NE	NE
Kondak chrámu	NE	NE	--
SLÁVA...			
Kondak sv. dne: polyjelejní či s bděním ✙ ✚	ANO	ANO	ANO
I NYNÍ...			
Závěrečný kondak: Nezahanbitelná...	ANO	ANO	
Kondak svátku Pána			
Kondak svátku Bohorodice			ANO

Světcům s polyjelejem ✙ se zde zpívají tropary a kondaky podle stejného řádu jako světcům s bděním ✚. Oba řády svatých se zjednodušeně považují za tzv. „**velké svaté**“ (zjednodušující místní typikonální úprava; analogie k typikonálnímu sjednocení „malých svatých“).

Antifony: tzv. „izobrazitelné“ (Dobrořeč, duše má...) se mohou zpívat podle místní tradice kdykoliv; hlavně však v neděli nebo ve svátek (nejsou-li antifony sváteční) nebo má-li svátek světec s bděním. **Každodenní antifony** (Dobré jest chválu vzdávati...) se zpívají hlavně ve všední dny (a podle slovenské tradice i v sobotu), není-li svátek nebo světec s bděním (podle řecké tradice se mohou zpívat kdykoliv, i v neděli; kromě svátků z dvanáctera).

Sváteční antifony se zpívají v den svátku a po celé posváteční období až do opuštění svátku.

Postup zpěvu troparů a kondaků při liturgii podle zasvěcení chrámu

Postup v sobotu

Svátek má malý svatý nebo velký svatý *

TROPARY	Chrám světce	Chrám svátku Pána	Chrám svátku Bohorodice
Nedělní tropar (z oktoichu dle hlasu)			
Tropar svátku Pána		ANO/NE **	
Tropar Bohorodici			ANO/NE **
Tropar sobotní (všem svatým) ***	ANO	ANO	ANO
Tropar světcí chrámu	NE		
Tropar světcí dne: malý či šestiričný ☩ *	ANO	ANO	ANO
Tropar světcí dne: polyjelejní nebo s bděním *	ANO	ANO	ANO
KONDAKY			
Nedělní kondak (z oktoichu)			
Kondak světcí nebo svátku chrámu	NE	ANO/NE **	ANO/NE **
Kondak světcí dne: malý či šestiričný ☩ *	ANO	ANO	ANO
Kondak světcí dne: polyjelejní nebo s bděním *	ANO	ANO	ANO
SLÁVA...			
Zádušní kondak: Se svatými upokoj...	ANO	ANO	ANO
I NYNÍ...			
Kondak sobotní všem svatým ***	ANO	ANO	ANO

Tropar a kondak světcí chrámu se v sobotu nezpívá, protože je nahrazen troparem a kondakem všem svatým.

* = Vyber jednu ze dvou pod sebou uvedených variant podle toho, jestli má svátek malý či velký svatý.

** = Má-li svátek velký svatý je možno zde vynechávat tropar a kondak chrámu.

*** = Tropar všem svatým: Apoštolé, proroci a mučedníci...

Kondak všem svatým: Hospodine, sadaři všeho tvorstva, jako prvotiny stvoření...

Mají-li v sobotu svátek dva malí svatí, zpívají se jim dva tropary hned po sobě, a stejně tak i kondaky.

Postup zpěvu troparů a kondaků při liturgii na svátek

Svátek Páně z dvanáctera

Ve všech chrámech (dle dne v týdnu)

TROPARY	V neděli	PÁ — SO	
Nedělní tropar (z oktoichu dle hlasu)			
Tropar svátku Pána ☩	ANO	ANO	
Tropar Bohorodici			
Všednodenní tropar dni v týdnu (kříži)			
Tropar světcí chrámu			
Tropar světcí dne: malý či šestiričný			
Tropar světcí dne: polyjelejní nebo s bděním			
KONDAKY			
Nedělní kondak (z oktoichu)			
Kondak světcí chrámu			
Kondak světcí dne: malý či šestiričný			
Kondak světcí dne: polyjelejní nebo s bděním			
SLÁVA... I NYNÍ...			
Závěrečný kondak: Nezahanbitelná...			
Kondak svátku Pána ☩	ANO	ANO	
Kondak svátku Bohorodice			

V neděli svátek Páně vytlačuje hymny nedělní i všechny ostatní. Čili zpívá se jen tropar a kondak svátku; nedělní tropar a kondak se vypouštějí. Takto se zpívá, když připadne svátek Páně na jakýkoliv den v týdnu.

Sváteční antifony se zpívají v den svátku a po celé posváteční období až do opuštění svátku.

Biblické čtení, prokimen, alleluja (po epiklesi k Bohorodici) a ke svatému přijímání — vždy pouze svátku

Postup zpěvu troparů a kondaků při liturgii na svátek

Svátek Bohorodice z dvanáctera

Ve všech chrámech (dle dne v týdnu)

TROPARY	V neděli	PÁ — SO	
Nedělní tropar (z oktoichu dle hlasu)	ANO		
Tropar svátku Pána			
Tropar Bohorodici ☩	ANO	ANO	
Všednodenní tropar dni v týdnu (kříží)			
Tropar světců chrámu			
Tropar světců dne: malý či šestiručný			
Tropar světců dne: polyjelejní nebo s bděním			
KONDAKY			
Kondak světců chrámu			
Kondak světců dne: malý či šestiručný			
Kondak světců dne: polyjelejní nebo s bděním			
SLÁVA...			
Nedělní kondak (z oktoichu)	ANO		
I NYNÍ...			
Závěrečný kondak: Nezahanbitelná...			
Kondak svátku Pána			
Kondak svátku Bohorodice ☩	ANO	ANO	

V neděli mají hymny nedělní (které jsou vždy věnovány oslavě Vzkříšení Kristova) větší váhu než svátek Bohorodice. Čili zpívají se především tropar a kondak nedělní a teprve po nich vždy tropar a kondak svátku Bohorodice. Všechny ostatní hymny a oslavy svatých svátek Bohorodice ruší. Není-li neděle zpívají se jen tropar a kondak svátku.

Antifony nedělní (izobrazitelné)

V neděli: biblické čtení, tj. i prokimen, alleluja a ke svatému přijímání — nedělní a pak svátku (po epiklesi k Bohorodici — pouze svátku)

V ostatní dny: biblické čtení, tj. i prokimen, alleluja (po epiklesi k Bohorodici) a ke svatému přijímání — pouze svátku.

- „Po epiklesi“ = místo zpěvu k Bohorodici „Důstojno...“

Postup zpěvu troparů a kondaků při liturgii na svátek

V neděli, když je předsvátek a svatý

Ve všech chrámech

TROPARY	Chrám světce	Chrám svátku Pána	Chrám Bohorodice
Nedělní tropar (z oktoichu dle hlasu)	ANO	ANO	ANO
Tropar předsvátku	ANO	ANO	ANO
Tropar svátku Pána (zasvěcení chrámu)		NE **	
Tropar Bohorodici (zasvěcení chrámu)			NE **
Všednodenní tropar dni v týdnu (kříži)			
Tropar světců chrámu	NE **		
Tropar světců dne: malý či šestirýchý *	ANO	ANO	ANO
Tropar světců dne: polyjelejní nebo s bděním *	ANO	ANO	ANO
KONDAKY			
Nedělní kondak (z oktoichu)	ANO	ANO	ANO
Kondak světců chrámu	NE **		
Kondak světců dne: malý či šestirýchý *	ANO	ANO	ANO
Kondak světců dne: polyjelejní nebo s bděním *	ANO	ANO	ANO
Závěrečný kondak: PŘEDSVÁTKU	ANO	ANO	ANO
Kondak svátku Pána (zasvěcení chrámu)		NE	
Kondak svátku Bohorodice (zasvěcení chrámu)			NE

Pokud má být v den předsvátku služba dvěma svatým, zpívá se tropar a kondak jen prvnímu. Služba druhému svatému se v takový den přenáší na povečeří.

* = Vyber ze dvou pod sebou uvedených variant (svátek má ten den malý nebo velký svatý).

** = Tropar chrámu se kvůli předsvátku a pro množství troparů může vypustit. Stejně tak kondak světců chrámu.

V chrámu Bohorodice se kvůli předsvátku nezpívá tropar a kondak chrámu.

Postup zpěvu troparů a kondaků při liturgii na svátek
V neděli, když je období po svátku a svatý
Ve všech chrámech (varianty pro malého i velkého svatého)

TROPARY	Chrám světce	Chrám svátku Pána	Chrám Bohorodice
Nedělní tropar (z oktoichu dle hlasu)	ANO	ANO	ANO
Tropar svátku Pána (zasvěcení chrámu)		NE	
Tropar Bohorodici (zasvěcení chrámu)			NE
Tropar uplynulému svátku	ANO	ANO	ANO
Tropar světcí chrámu	ANO/NE **	--	--
Tropar světcí dne: malý či šestiručný *	ANO	ANO	ANO
Tropar světcí dne: polyjelejní nebo s bděním *	ANO	ANO	ANO
KONDAKY			
Nedělní kondak (z oktoichu)	ANO	ANO	ANO
Kondak světcí chrámu	ANO/NE **	--	--
SLÁVA...			
Kondak světcí dne: malý či šestiručný *	ANO	ANO	ANO
Kondak světcí dne: polyjelejní nebo s bděním *	ANO	ANO	ANO
I NYNÍ...			
Závěrečný kondak: Nezahanbitelná...	NE	NE	NE
Kondak uplynulého svátku	ANO	ANO	ANO

Případne-li **opuštění jakéhokoliv svátku** (kromě Uvedení přesv. Bohorodice) na neděli, koná se služba svatému o den dřív. V neděli se zpívá jen: tropar nedělní a svátku, »Sláva...« kondak nedělní, »I nyní...« svátku. Prokimen a biblické čtení jen nedělní; (po epiklesi k Bohorodici — pouze svátku) ke svatému přijímání: nedělní a sváteční.

* = vyber jednu ze dvou variant, které jsou bezprostředně pod sebou — svátek má malý svatý nebo velký svatý.

** = Má-li svátek malý svatý, pak se tropar a kondak chrámu světce může vypustit kvůli množství hymnů. Má-li svátek velký svatý (s polyjelejem nebo s bděním), pak se tropar chrámu svatého nikdy nezpívá.

Ve chrámech zasvěcených svátku Páně nebo Bohorodice se v tento den nebere tropar ani kondak chrámu nikdy, a to kvůli „posvátku“ (tj. protože se zpívá tropar a kondak svátku). Mají-li svátek dva malí svatí, překládá se služba druhému z nich na povečeri.

Tropary a kondaky při liturgii

Konkrétní případy (s úpravou pro místní praxi)

Neděle: ① Nedělní tropar ② Svatým chrámu: ... (vynechává se, má-li toho dne svátek svatý s křížkem) ③ Svatému toho dne dle pevného kalendáře (může se zpívat jednomu či dvěma svatým toho dne).

Kondaky ve stejném pořadí. Po »Sláva...« následuje kondak odpovídající poslednímu troparu. Po »I nyní...« následuje „Nazahanbitelná zastánkyně...“

Je-li posváteční období svátku z Dvanáctera: zpívá se po nedělním troparu ještě také tropar svátku a místo „Nazahanbitelná zastánkyně...“ je kondak svátku. V chrámech svátku Páně či Bohorodice se v tyto dny nezpívá tropar a kondak chrámu (dle naší praxe se nezpívají ani v chrámu zasvěceném svatým). Mají-li svátek dva svatí, zpívá se jen prvním.

1.) zvláštní případ — neděle s pohyblivým svátkem svatého (např. dle Triodu):

Pokud je v pohyblivém kalendáři svátek světce – jako téma neděle – (např. v době triodu: Řehoře Palamy, Jana Sinajského, Marie Egyptské nebo svatých Otců atd.), pak mají přednost před obyčejným světce z pevného kalendáře, jemuž se tropar nebere. (Tropar nedělní, svatému, kondak nedělní a svatému, poté „Nezahanbitelná zastánkyně křesťanů...“)

Památka světce jako téma neděle – je to hlavní svatý pro ten den (proto se tropar obyčejnému světci z pevného kalendáře tropar nebere, není-li však v pevném kalendáři svátek velkého svatého s křížkem). Pokud má neděle jako téma svátek svatého či svatých, a v pevném kalendáři má zároveň svátek velký svatý s křížkem, pak se berou oba tropary (pohyblivému svátku i světci z pevného kalendáře). Nejprve velkému svatému. (Svatí z velkopostních nedělí se pro tento případ nepočítají jako velcí. Svatí Otcové u nedělí svatých otců se počítají jako „velcí svatí“.)

1. a 3. velkopostní neděle (oslava Pravoslaví a uctívání Kříže) se berou jako svátky s křížkem.

Na neděli Pravoslaví: tropar nedělní, tropar Obrazu. Sláva... I nyní... Kondak Obrazu (dle triodu).

Na křížové neděli: tropar nedělní, tropar kříži. Sláva... I nyní... Kondak kříži.

Popaschální neděle: (2. neděle paschální) Tomášova (bez nedělního troparu hlasu): tropar z triodu, Sláva... I nyní... Kondak z triodu.

Ostatní neděle po Pasše až do Padesátnice – začíná se vždy troparem nedělním.

Na (3.) neděli myronosic: po nedělním je tropar sv. Josefu z triodu (a případně další tropar z triodu); Sláva... kondak myronosicím z triodu; I nyní... kondak Paschy.

Na (4.) neděli „o mrtvicí raněném“: po nedělním troparu (tropar svatému dne) následuje Sláva... kondak neděle z triodu; I nyní... a kondak Paschy.

Na (5.) neděli Samaritánky: po nedělním troparu následuje tropar půlení z triodu; Sláva... kondak Samaritánce z triodu; I nyní... kondak půlení z triodu.

Na (6.) neděli „o slepém“: po nedělním troparu (tropar svatému dne) následuje Sláva... kondak nedělní z triodu; I nyní... kondak Paschy.

Na (7.) neděli svatých Otců: po nedělním následuje tropar Nanebevstoupení, pak tropar Otcům (obecný); Sláva... kondak Otcům; I nyní... kondak Nanebevstoupení.

1. neděle po Padesátnici (všech svatých): nedělní tropar a tropar všem svatým (tj. obvyklý sobotní tropar); Sláva... I nyní... kondak všem svatým.

Případne-li v pevném kalendáři na tyto neděle svátek „velkého svatého“, pak se přidává do služby jeho tropar a kondak.

2.) Celoročně platí: má-li svátek „velký svatý“, pak se nebere tropar a kondak světcům chrámu.

Dva tropary svatým dne se berou je v případě uvedeném u č. 1 nebo v případě, že mají toho dne svátek dva velcí svatí (resp. kalendář předepisuje službu dvěma svatým).

3.) Pozor, v době triodu — ale jen u přípravných a popaschálních nedělí — se místo obvyklých nedělních kondaků (z oktoichu) berou kondaky určené pro neděli triodem (tj. dle témat nedělí).

„Velkým světcem“ se myslí každopádně svatý, která má službu s bděním (s litjí). (Takový den bývá v kalendáři označen poznámkou „svátek“ nebo je jméno svatého zvýrazněno zvětšeným písmem. Pouze tučně vysázené jméno nestačí – to totiž ještě nemusí znamenat zvláštní službu). Svatý s polyjelejem či šestiručný Ⲅ se dle typikonu nebere jako velký svatý (představený však může požehnat, a odpovídá to místní zjednodušené praxi, aby byl považován i svatý s polyjelejem za „velkého svatého“).

Pro místní potřebu považujeme za „velkého svatého“ toho, kdo je v kalendáři označen jakýmkoliv křížkem: Ⲅ nebo ⲕ Za „malého svatého“ považujeme svatého označeného Ⲅ ⲓ nebo je bez označení.

Konkrétní postupy v chrámu zasvěceném světcí

Pro neděli, kdy má svátek velký svatý (u nás i střední) Ⲅ nebo ⲕ
(tj. svatý s bděním; u nás každý svátek s křížkem tedy i svatý s polyjelejem):

❶ Tropar nedělní, ❷ svatému toho dne. ❸ Kondak nedělní. ❹ »Sláva...« Kondak svatému toho dne. ❺ »I nyní...« Nezahanbitelná zastánkyně... (*Tropary a kondaky světcí chrámu se ten den nezpívají.*)

Pro neděli, kdy má svátek malý či obyčejný svatý Ⲅ či ⲓ
(tj. u nás svatý bez polyjeleje; jen šestiručný nebo s obyčejnou službou):

❶ Tropar nedělní, ❷ světcí chrámu, ❸ svatému toho dne (*může se zazpívat i druhý tropar dalšímu svatému toho dne, je-li*). ❹ Kondak nedělní, ❺ světcí chrámu. ❻ »Sláva...« Kondak svatému toho dne. ❼ »I nyní...« Nezahanbitelná zastánkyně. (*Konají-li se toho dne památky dvou svatých, pak se kondak prvnímu svatému zpívá před „Sláva“ a kondak druhému svatému po „Sláva“*).

Konkrétní postup pro všední den, má-li svátek velký svatý Ⲅ nebo ⲕ

❶ Tropar svatého toho dne. ❷ »Sláva...« Kondak svatého toho dne (z kalendáře). ❸ »I nyní...« Nezahanbitelná zastánkyně křesťanů... (*Takto lze u nás sloužit i v případě, že má svátek svatý s polyjelejem.*)

Postup pro všední den, má-li svátek malý či šestiručný svatý Ⲅ či ⲓ

❶ Tropar tropar dne v týdnu, ❷ světcí chrámu a ❸ tropar světcí toho dne dle kalendáře (a případně i druhému světcí). Kondaky: ❹ dle dne v týdnu, ❺ svatého toho dne. ❻ »Sláva...« Se svatými upokoj... ❼ »I nyní...« Nezahanbitelná zastánkyně...

Postup pro sobotu, má-li svátek malý či šestiručný svatý Ⲅ či ⲓ

❶ Tropar všem svatým a ❷ tropar světcí toho dne (případně i druhému světcí). ❸ Kondaky: svatému toho dne ❹ »Sláva...« Se svatými upokoj... ❺ »I nyní...« kondak všem svatým („Jako prvotiny...“)

V chrámech svátku Páně nebo Bohorodice ve všední den či v sobotu:

Tropary: ❶ chrámu, ❷ dne v týdnu a ❸ světce dne. Kondaky: ❹ dne v týdnu, ❺ světce dne, ❻ »Sláva...« Se svatými upokoj... ❼ »I nyní...« kondak chrámu.

Ve středu a pátek se tropar dne v týdnu (tj. kříži) dává na první místo. V chrámu Bohorodice pak následuje tropar chrámu (v chrámu svátku Páně se dnes tropar chrámu nezpívá, protože je nahrazen troparem dne v týdnu, tj. kříži). Pak světcí z kalendáře. Kondak dne v týdnu (jen v chrámu Bohorodice), světcí dne, »Sláva...« Se svatými upokoj... »I nyní...« kondak chrámu.

V sobotu: tropar chrámu, tropar všem svatým a tropar světcí toho dne (případně i druhému světcí). Kondaky: chrámu, svatému toho dne »Sláva...« Se svatými upokoj... »I nyní...« kondak všem svatým („Jako prvotiny...“)

Postup zpěvu troparů a kondaků po malém vchodu při liturgii

Po vchodu se zpívají tropary a kondaky těchto druhů:

po nedělních a svátečních (je-li neděle či svátek) následují:

- 1.) chrámové – a) v čest Pána (ne v neděli či ve svátek Páně), b) Bohorodici, c) svatých;
- 2.) dle dne v týdnu (po—so); poté 3.) svatým či svátkům řadovým (dle dne v roce);
- 4.) zádušní (je-li); 5.) závěrečný kondak (v chrámech světců většinou: *Nezahanbitelná...*)

Řád zpívání troparů a kondaků

☞ Nejříve zpívat všechny tropary a potom za nimi všechny kondaky; nakonec se pěje závěrečný kondak – Bohorodičen nebo jiný.

❶ Ze všeho nejříve zpívat **tropar v čest Pána**. Proto v chrámu zasvěceném Pánu (tj. některému svátku Páně) říkají nejprve tropar chrámu, v neděli však tropar nedělní (voskresný).

☞ *Tropar a kondak chrámu, zasvěcenému svátku Kristovu, v neděli nikdy v roce nezpíváme, kvůli oslavě neděle – dne Vzkříšení.*

☞ Ve středu a v pátek – tropar Kříži.

☞ V předsvátek a posváteční době svátku Páně – tropar předsvátku nebo svátku (v neděli po troparu nedělním).

❷ Za troparem v čest Pána následuje **tropar Matce Boží**. Tedy, tam, kde je chrám zasvěcen Bohorodici, zpívá se teď tropar chrámu. Je-li předsvátek, svátek či posváteční doba Bohorodice, tak nyní zpívat tropar předsvátku či svátku.

❸ **Tropar světců chrámu** (je-li zasvěcen svatému).

❹ **Tropar dni** (v týdnu): pondělku, úterku, čtvrtku či sobotě.

❺ Za troparem dni následuje **tropar řadovému světců** či (malému) svátku.

☞ V sobotu nejříve tropar dne (tj. všem svatým) a pak řadovému svatému soboty.

❻ Kondaky. Zpívají se v téměř pořadí jako tropary s tím rozdílem, že jsou završeny: „Nezahanbitelná zastánkyně...“ nebo kondakem chrámu Kristova (v chrámu v čest Pána) či kondakem Bohorodici (v Bohorodičném chrámu; v sobotu většinou kondakem: „Jako prvotiny...“ (tj.: „Hospodine, sadaři všeho tvorstva...“); když je předsvátek či doba posváteční – tedy kondakem předsvátku či svátku. („Sláva...“ a předposlední, „I nyní...“ a závěrečný.)

Leč ne každý den se zpívají všechny zde uvedené tropary a kondaky

❶ Chrámové tropary a kondaky se nezpívají, jestliže v jiných troparech a kondacích (ne chrámových) připadajících na týž den koná se stejná oslava.

• V úterý po vchodu neříkáme kondak chrámu zasvěceného Janu Křtiteli (Předchůdci), místo něhož se říká kondak dne – totiž Jana Křtitele (jelikož je úterý).

• Kde je chrám zasvěcen apoštolům, tam jim nezpíváme chrámový tropar a kondak, je-li čtvrtěk.

• V sobotu se nezpívá svatému, jemuž je chrám zasvěcen (je-li chrám světce či světi-ce) – místo toho je totiž oslava těchto svatých obsažena v denním troparu (všem svatým).

• Ve středu a pátek se nebere tropar chrámu Páně, neboť se zpívá denní tropar Spasiteli – Kříži (Spasiž, Pane, lid svůj...)

• V neděli se nezpívá tropar chrámu Kristovu, protože tropar nedělní je o Vzkříšení.

• Když je předsvátek či doba posváteční ke svátku Pána, tropar Kristovu chrámu se také nezpívá; v chrámu v čest Páně se nezpívá ani kondak chrámu.

• Máme-li předsvátek či dobu posváteční Bohorodičného svátku, nezpívá se tropar chrámu Bohorodice; v chrámech Bohorodice se nezpívá ani kondak chrámu.

• Tropary i kondaky chrámových svatých se neberou, je-li památka světce, jenž má polyjelej (či bdění) – v neděli i ve všední dny.

❷ Tropary a kondaky dne (v týdnu) se zpívají po jednom každý den, kromě čtvrtka a soboty, kdy se zpívají dva:

• Ve čtvrtěk se zpívají tropary – apoštolům a sv. Mikuláši Divotvorci.

• V sobotu – všem svatým a zádušní.

❸ Denní tropary a kondaky se však nezpívají po vchodu, nepěje-li se ten den oktoich. Místo nich jsou tropary a kondaky svatým či svátku.

• Takže v předsvátek a v době posváteční a při opuštění svátku tropary a kondaky dni nezpíváme, protože se nezpívá oktoich.

• V neděli se nezpívá nedělní tropar, jestli na ten den připadne svátek Páně z dvanáctera: tropar svátku, „Sláva... I nyní...“ kondak svátku. (Bohorodičný svátek z dvanáctera: tropar nedělní, tropar svátku, „Sláva...“ kondak nedělní, „I nyní...“ kondak svátku.)

❹ Tropary a kondaky zádušní se neberou:

• v neděli (den Vzkříšení);

• ve všední dny mimo sobotu, připadá-li na ten den památka světce, jenž má vchod, nebo slavosloví, či polyjelej, nebo bdění.

Nepatrně doplněný překlad z bohoslužebné ústavy (K. Nikolský, St. Petěrburg, 1900; str. 398–400)

Je-li v neděli svátek velkého světce, který má bdění:

Ve chrámu zasvěceném svátku Páně:

Tropar nedělní; světce. „Sláva“ a kondak světce; „I nyní“ a kondak nedělní. (*Tropar a kondak zasvěcení chrámu se v neděli nezpívá.*)

Ve chrámu zasvěceném přesvaté Bohorodici:

Tropar nedělní; chrámu Bohorodice; světce. Kondak nedělní; „Sláva“ světce; „I nyní“ chrámu Bohorodice.

Ve chrámu zasvěceném svatému:

Tropar nedělní; světce. Kondak nedělní; „Sláva“ a kondak světci; „I nyní“ kondak „Nezahanbitelná zastánkyně“. (*Tropary a kondaky svatým, jimž je zasvěcen chrám, se v takový den nezpívají.*)

☞ Prokimen, apoštol, evangelium – nejdříve pokaždé nedělní dle panujícího hlasu, poté světci.

Je-li v neděli obyčejná služba světci (šesteričnému, se slavoslovím nebo polyjelejní):

Ve chrámu zasvěceném svátku Páně:

Tropar nedělní; světci toho dne (zpíváme i druhý tropar, je-li). „Sláva“ a kondak světci dne; „I nyní“ kondak nedělní (je-li kondak druhému světci dne, pak: kondak prvnímu světci; „Sláva“ a kondak druhému světci, „I nyní“ kondak nedělní).

Ve chrámu zasvěceném přesvaté Bohorodici:

Tropar nedělní; chrámu Bohorodice; světci toho dne (zpíváme i druhý tropar, je-li). Kondak nedělní; „Sláva“ světci dne; „I nyní“ chrámu Bohorodice (je-li kondak druhému světci dne, pak: po kondaku prvnímu světci „Sláva“ a kondak druhému světci; „I nyní“ kondak chrámu Bohorodice).

Ve chrámu zasvěceném svatému:

Tropar nedělní; chrámovému svatému; světci toho dne (zpíváme i druhý tropar, je-li). Kondak nedělní; chrámovému svatému; „Sláva“ světci dne; „I nyní“ a kondak „Nezahanbitelná zastánkyně“ (je-li kondak druhému světci dne, pak: kondak prvnímu světci; „Sláva“ a kondak druhému světci; „I nyní“ a kondak „Nezahanbitelná zastánkyně“).

☞ Prokimen, apoštol, evangelium – nedělní dle panujícího hlasu; má-li významnější světec své čtení z apoštola a evangelia, čtou se po nedělním; polyjelejní světec má i svůj prokimen.

Jestliže je svátek světce s bděním v jakýkoliv den v týdnu kromě neděle:

Ve chrámu zasvěceném svátku Páně:

Tropar chrámu (tj. svátku Páně) a světce, k němuž se koná bdění. Poté „Sláva“ kondak světci, k němuž se koná bdění. „I nyní“ a kondak chrámu (tj. svátku Páně).

Ve chrámu zasvěceném přesvaté Bohorodici:

Tropar chrámu (tj. svátku Bohorodice) a světci, k němuž se koná bdění. Poté „Sláva“ kondak světci, k němuž se koná bdění. „I nyní“ a kondak chrámu (tj. svátku Bohorodice).

Ve chrámu zasvěceném svatému:

Tropar světci, k němuž se koná bdění. Poté „Sláva“ kondak světci, k němuž se koná bdění. „I nyní“ a kondak „Nezahanbitelná zastánkyně“. (*Chrámovému svatému se tropar a kondak na liturgii po vchodu nikdy nezpívá, když se koná bdění na svátek velikého světce.*)

Když je neděle v předsváteční době a památku má tzv. „malý světec“

Tropar nedělní; tropar předsváteční; tropar svatému, jehož je chrám; tropar světci, který má ten den památku. Kondaky: nedělní; chrámovému svatému; „Sláva“ a kondak světci dne; „I nyní“ kondak předsváteční. (*Je-li chrám zasvěcený Bohorodici, pak v takové dny tropar a kondak chrámu Bohorodice nezpíváme.*)

Když je v neděli (nebo v jakýkoliv jiný den) svátek Páně z dvanáctera

Tropar svátku; „Sláva... I nyní...“ kondak svátku. (*Nedělní služba ustupuje sváteční službě.*)

Když je v neděli svátek přesvaté Bohorodice z dvanáctera

Tropar nedělní; tropar svátku. „Sláva“ kondak nedělní. „I nyní“ kondak svátku.

☞ Prokimen, apoštol, evangelium a zpěv k přijímání – nedělní a svátku.

Když je v neděli doba posváteční a památku má tzv. „malý světec“

Tropar nedělní; svátku; [chrámového svatého]; světce dne. Kondak nedělní; [chrámového svatého]. „Sláva“ kondak světce dne. „I nyní“ kondak svátku. (*V chrámech zasvěcených svátku Páně nebo přesvaté Bohorodici se v takové dny nezpívají tropary a kondaky zasvěcení chrámu. Sejně i v chrámu světce u nás vynecháváme tropar a kondak světci chrámu.*)

Když je v neděli doba posváteční a památku má světec s polyjelejem nebo světec s bděním (litíj)

Tropar nedělní; svátku a světci dne. Kondak nedělní. „Sláva“ světci. „I nyní“ kond. svátku.

☞ Prokimen, apoštol, evangelium a zpěv k přijímání – nedělní a světci.

Když je v neděli opuštění svátku z dvanáctera

Tropar nedělní; svátku. „Sláva“ kondak nedělní. „I nyní“ kondak svátku.

☞ Apoštol a evangelium – nedělní; místo „Jest vpravdě důstojno“ jako ve svátek; zpěv k přijímání – nedělní i ze svátku.